

Obsah

Předmluva	11
-----------------	----

OBECNÁ ČÁST

1 Diagnostika nemocí pohybového aparátu / Jiří Gallo	15
1.1 Fáze diagnostického procesu	15
1.2 Obecné poznámky k diagnostice nemocí, poruch a vad pohybového ústrojí	15
1.3 Zvláštnosti klinického vyšetřování v ortopedii	19
1.4 Laboratorní vyšetření	23
1.5 Zobrazovací metody	25
1.6 Spolupráce s dalšími obory	25
2 Zobrazovací metody používané v ortopedii / Zbyněk Tüdös, Jiří Gallo, Milan Kamínek	26
2.1 Základní definice	26
2.2 Obecné zásady	27
2.3 Žádanka na vyšetření zobrazovacími metodami	27
2.4 Radiologické pojmy a názvosloví	28
2.5 Prostý RTG snímek	28
2.6 Kontrastní vyšetření používané v ortopedii	29
2.7 Výpočetní tomografie (CT)	30
2.8 Magnetická rezonance (MR)	30
2.9 Ultrazvuk (UZ)	34
2.10 Radionuklidová vyšetření	35
3 Přehled základních operačních léčebných metod / Jiří Gallo	36
3.1 Extraartikulární výkony v ortopedii	36
3.2 Výkony zachovávající postižený kloub	38
3.3 Výkony, při nichž se postižený kloub odstraňuje	39
4 Hodnocení výsledků léčby v ortopedii / Jiří Gallo	41
4.1 Základní postupy v hodnocení výsledků	41
4.2 Kdy začínáme s hodnocením léčby?	44
4.3 Kdo měří výsledek léčebné intervence?	44
5 EBM a ortopedie / Jiří Gallo	45
5.1 „Evidence-based“ klinická praxe	45
5.2 Průnik EBM a ortopedie	46

SPECIÁLNÍ ČÁST

6 Dětská ortopedie / Jiří Gallo, Petr Kamínek	50
6.1 Klinické vyšetření dětského pacienta	50
6.2 Obecné zásady terapie	50
6.3 Vrozené vady končetin a systémové nemoci skeletu	50
6.4 Vývojová dysplazie kyčle (VDK)	52

6.5	Perthesova nemoc.....	59
6.6	Coxa vara adolescentium (CVA)	62
6.7	Neurogenní vady a nemoci pohybového aparátu	64
6.7.1	Dětská mozková obrna (DMO)	65
6.8	Vady a nemoci dětské nohy	68
6.8.1	Vrozené vady dětské nohy	68
6.8.1.1	Pes equinovarus congenitus (PEC; noha kosovíslá)	68
6.8.1.2	Ostatní vrozené vady nohy	70
6.8.2	Dětská plochá noha (Pes planovalgus)	71
6.9	Aseptické kostní nekrózy	72
7	Sportovní ortopedie / Radim Kalina, Radomír Holibka, Jiří Gallo	74
7.1	Sportovní problematika kolena.....	74
7.1.1	Diagnostika.....	74
7.1.2	Poranění vazů	80
7.1.2.1	Poranění předního zkříženého vazů	81
7.1.2.2	Poranění zadního zkříženého vazů	82
7.1.2.3	Poranění obou zkřížených vazů.....	82
7.1.2.4	Poranění postranních vazů	82
7.1.2.5	Luxace kolenního kloubu	83
7.1.3	Poranění menisků.....	83
7.1.4	Poškození kloubní chrupavky	85
7.1.4.1	Úrazové defekty chrupavky	85
7.1.4.2	Netraumatické léze kloubní chrupavky.....	86
7.1.4.3	Dissekující osteochondróza kondylů femuru	87
7.1.4.4	Jednotlivé přístupy k léčbě poškozené kloubní chrupavky.....	87
7.1.5	Nemoci femoropatelního kloubu.....	88
7.1.5.1	Chondropatie pately	90
7.1.5.2	Osteochondrální zlomeniny pately	90
7.1.5.3	Femoropatelní artróza	90
7.1.5.4	Luxace pately	90
7.2	Sportovní problematika ramenního kloubu	91
7.2.1	Diagnostika poruch ramenního kloubu	91
7.2.2	Impingement syndrom a ruptury rotátorové manžety	93
7.2.3	Instabilita ramenního kloubu	96
7.2.4	Adhezivní kapsulitida (syndrom zmrzlého ramene)	100
7.2.5	Glenohumerální artróza	100
7.2.6	Akromioklavikulární instabilita.....	100
7.2.7	Sternoklavikulární instabilita.....	101
7.3	Sportovní problematika svalů a šlach.....	101
7.3.1	Postižení svalů	101
7.3.2	Onemocnění šlach	103
7.3.2.1	Nemoci Achillovy šlachy (achillodynie – entezopatie Achillovy šlachy)	104
7.3.2.2	Entezopatie radiálního epikondylu (tenisový loket).....	105
7.3.2.3	Entezopatie ulnárního epikondylu (oštěpařský, golfový loket)	105
7.3.2.4	Tendinóza/entezopatie adduktorů kyčle (tzv. bolestivé třísla).....	105
7.3.2.5	Tendinóza proximálního úponu m. rectus femoris.....	106
7.3.2.6	Skokanské koleno (Jumper's knee), tendinóza ligamentum patellae / šlachy m. quadriceps femoris.....	106
7.3.2.7	Tendinopatie v oblasti zápěstí a ruky.....	106

8	Degenerativní kloubní onemocnění / Jiří Gallo	107
8.1	Epidemiologie	107
8.2	Etiopatogeneze	107
8.3	Diagnostika	108
8.4	Klasifikace	111
8.5	Terapie	111
8.6	Nekróza kosti jako příčina rychlého rozvoje osteoartrózy	115
9	Vady a nemoci páteře / Jiří Gallo, Jaroslav Pilný	118
9.1	Poznámky k anatomii páteře	118
9.2	Funkce a biomechanika páteře	119
9.3	Epidemiologie nemocí páteře	119
9.4	Diagnostika vad a nemocí páteře	119
9.5	Terapie	120
9.6	Vrozené vady páteře	120
9.6.1	Asimilace atlasu	120
9.6.2	Os odontoideum	120
9.6.3	Klippel-Feilův syndrom	121
9.6.4	Spina bifida	121
9.6.5	Torticollis (<i>caput obstipum</i>)	121
9.7	Skoliózy	122
9.7.1	Idiopatická skolióza	124
9.7.2	Kongenitální skolióza	126
9.7.3	Skolióza při neurofibromatóze	126
9.8	Hyperkyfózy	126
9.8.1	Scheuermannova choroba (<i>juvenilní hyperkyfóza</i>)	126
9.8.2	Posturální kyfóza (<i>vadné držení/postavení těla</i>)	127
9.9	Degenerativní onemocnění páteře	128
9.9.1	Spondylóza	128
9.9.2	Spondylartróza	128
9.9.3	Výhřez (<i>herniace</i>) meziobratlové ploténky	129
9.9.4	Forestiéřova choroba (<i>spondylosis hyperostotica</i>)	130
9.10	Stenóza páteřního kanálu	130
9.11	Spondylolýza	131
9.12	Spondylolistéza	131
9.13	Postižení páteře u systémových zánětlivých onemocnění	133
9.13.1	Revmatoidní artritida páteře	133
9.13.2	Ankylozující spondylitida (<i>morbus Bechtěrev</i>)	133
9.14	Spondylodiscitidy	134
9.15	Osteoporotická páteř	135
9.16	Nádory páteře	136
10	Ortopedie dospělé nohy / Jiří Gallo, Zdeněk Šos	137
10.1	Zásady klinického vyšetření nohy	138
10.2	Obecné zásady terapie	138
10.3	Bolesti zadní části nohy	139
10.3.1	Horní hlezenní kloub	140
10.3.2	Bolesti paty	141
10.3.2.1	Plantární fasciitis	141
10.3.2.2	Nemoci šlach v oblasti zadní nohy	142
10.3.2.3	Burzitidy v oblasti paty	143

10.3.2.4	Kostní příčiny bolestí v oblasti paty	143
10.3.2.5	Úžinové syndromy	144
10.3.2.6	Nemoci tukového polštářku nohy	144
10.4	Získaná plochá noha dospělých	145
10.5	Statické vady a nemoci přední nohy u dospělých	147
10.5.1	Hallux valgus	147
10.5.2	Hallux rigidus	148
10.5.3	Pes transversoplanus	149
10.5.4	Statické deformity prstů	150
10.6	Diabetická noha	151
11	Nádory pohybového aparátu / Jiří Gallo, Petr Kamínek	153
11.1	Definice	153
11.2	Epidemiologie	153
11.3	Klasifikace nádorů pohybového aparátu	153
11.4	Diagnostika	153
11.5	Klinické stadium nádorového onemocnění	157
11.6	Terapie	159
11.7	Benigni nádory kostí, chrupavky a afekce podobné kostním nádorům	162
11.8	Benigni, avšak agresivně se chovající nádory	165
11.9	Maligní nádory kostí a chrupavky	166
11.10	Maligní nádory měkkých tkání	168
11.11	Metastázy (<i>metastatické onemocnění skeletu</i>)	168
12	Záněty pohybového aparátu / Jiří Gallo	170
12.1	Záněty kloubů (<i>artritidy</i>)	170
12.2	Záněty kostí (<i>osteomyelitidy</i>)	172
12.3	Specifické záněty kostí a kloubů	174
12.4	Záněty svalů a šlach	175
12.5	Tendinózy a entezopatie	177
12.6	Burzitidy	178
13	Metabolické kostní nemoci / Jiří Gallo	180
13.1	Osteoporóza	180
13.2	Rachitida a osteomalacie	183
13.3	Pagetova nemoc	184
13.4	Hyperparathyreoidizmus	184
13.5	Osteopetróza	185
14	Závažné akutní stavy v ortopedii / Jiří Gallo	186
14.1	Infekční artritidy	186
14.1.1	Infekční artritidy u dětí	186
14.1.2	Infekční artritidy u dospělých	187
14.2	Nekrotizující fasciitidy a myositidy	187
14.3	Akutní epifyzeolýza proximálního femuru (<i>Coxa vara adolescentium, CVA</i>)	189
14.4	Neúrazové kompresivní mišňi a kořenové syndromy	189
14.5	Akutní kompartment syndrom	190
15	Technická ortopedie / Miroslav Uvzl, Jan Špička, Jiří Gallo	193
15.1	Definice oboru	193
15.2	Obecné zásady	193

15.3	Základy protetického vyšetřování a protetometrie	194
15.4	Hodnocení výsledků léčby	194
15.5	Protetika	194
15.6	Ortotika	197
15.7	Epitetika	198
15.8	Kalceotika	198
15.9	Adjuvatika	200
16	Stručná historie ortopedie / Jiří Gallo	201
17	Literatura	206
	Věcný rejstřík	208